

EGON TRNKA
POPEL K POPELU
UKÁZKA Z KNIHY

Rožnov pod Radhoštěm teď

Anežka zmizela.

Neustálé houkání policejních sirén a blikání modrých majáček, na které jinak ospalý Rožnov pod Radhoštěm nebyl zvyklý, mi na klidu nepřidávalo.

Jasně, že to spolu nesouviselo a policie tady byla kvůli něčemu úplně jinému, ale když otci hrozí, že přijde o tu jedinou věc, která se mu v životě povedla, rozum jde stranou a ty nejhorší scénáře se v mysli objeví jako první.

A tehdy taky ve mně vyklíčila myšlenka, že bych měl už konečně poslechnout všechny ostatní a vážně s pitím nadobro přestat.

Škoda že nevyklíčila dřív...

Bylo těsně před devátou. První náznak, že není všechno v pořádku. Jenže tehdy jsem ještě netušil, že bych se měl bát.

Zaklepal jsem na dveře jejího pokoje, abych si ověřil, že se v pořádku vrátila ze včerejšího koncertu. Ale odpověď bylo ticho. Mohlo to znamenat cokoli – mohla vyspávat kocovinu, mohla mít na uších sluchátka, mohla mě prostě jenom ignorovat, mohla být v koupelně a nic neslyšet...

Takže jsem si z toho hlavu nedělal a otevřel si knížku.

Ale ani po půl hodině, ani po hodině se nezvala. To už bylo divný. Zkusil jsem jí zavolat na telefon. Zvonění se ozvalo z jejího pokoje, ale nezvedala to. Sakra.

Vrátil jsem se na svůj pokoj. Sdílel jsem ho s Iljou, kolegou a kamarádem, který Anežku na koncert doprovázel. Se mnou by jednak nešla a jednak šlo o metal, takže bych nešel ani já s ní. Pokoj páchl alkoholem. A já mohl jenom za půlku toho nadělení.

Strčil jsem do Ilji. Třeba bude vědět víc.

„Coeeeewoeegroee?“

I když mám trénink, sám se občas ráno probouzím v horším stavu a opilecká řeč je jedním z cizích jazyků, který standardně ovládám, nerozuměl jsem mu ani slovo.

„Cože?“

„Cože?“ odpověděl on. Rozlepil oči a hned si je zaclonil, aby mu slunce nesvítilo do očí. „Co chceš?“

„Kde je Anežka?“

„Cože?“

„Iljo, vzpamatuj se! Kde je Anežka?“

„Así u sebe, ne?“

Vzal jsem telefon a znovu Anežku vytočil. A znovu žádná odpověď, jen jsem za zdí slyšel pravidelné vibrování a tichou melodii.

Nakonec jsem recepčního ukecal o náhradní klíč. Stálo mě to víc přemlouvání, než když jsem jako kluk chtěl k Vánocům pejska. Tehdy jsem neuspěl – ani s kočkou, ani s křečkem a ani s rybičkami. Potají jsem do krabiček od Tic Taku zavíral mouchy, pavouky a žížaly, abych měl alespoň nějaké zvířátko. Pohříchu jsem na ně zapomínal a pak vyhazoval vysušené mrtvolky hmyzu.

Možná dobře, že jsem toho psa nedostal.

Jenže teď nebyl na kompromisy čas. Nechtěl jsem riskovat, že to s mojí milovanou dcerou dopadne stejně jako s hmyzem.

Takže jsem konečně uspěl a klíč dostal.

Ale bylo to na hovno.

Pokoj byl opravdu prázdný.

Do té prázdnoty zase zazněly policejní sirény.

Doprčic.

Mobil měla v nabíječce. I teď skoro vybitý – takže ho musela dát nabíjet celkem nedávno. Kdy mi mohla proklouznout?

Kouknout jsem se do něj ale nemohl. Heslo jsem neznal a vlastně jsem ani nevěděl, jak se to dělá.

„Radši to nezkoušej, nebo ho úplně zablokuješ,“ nakoukl mi Ilja přes rameno. Konečně vstal.

„A potom se stane co?“

„Anežka zjistí, že ses jí v něm hrabal.“

Chvilí jsem se bezradně rozhlížel po pokoji.

„Kde do prdele práce je?“

„A není s klukama?“

„Jakejma?“

„Martinem. A Jonasem.“

„S kým?“

„Trochu jsme včera spolu zapařili. Anežka je prý potkala už ve vlaku do Rožnova.“

Vzpomněl jsem si. Turisti až z dalekého Finska.

„Měl jsi na ni kurva dávat pozor!“

„Cože?“

„Měl jsi na ni dát pozor.“

„Vždyť jo. Vrátili jsme se spolu.“

„Vrátili?“

„Jo, doprovodil jsem ji až ke dveřím.“

To by vysvětlovalo ten telefon, co zůstal na pokoji. Dávalo to logiku. V duchu jsem se Iljovi omluvil. Na to, abych to řekl nahlas, jsem zatím neměl sílu.

Takže se vrátila. Ale co se stalo potom?

„A ti kluci? Byli v pohodě?“

„Ale jo. Byli v pohodě.“

Pamatoval jsem si je, když jsem vyzvedával Anežku po příjezdu do Rožnova. Oba byli mladí, s dlouhými černými vlasy, černými nehty, černými očními linkami a v černém oblečení.

„Máš na ně kontakt?“

„Nemám.“

„Sakra.“

„Závo, klid. Nic se ještě neděje.“

„Ale děje!“

Nicméně měl pravdu. Opravdu to nemuselo nic znamenat. Možná si šla jen pro snídani nebo se projít. Možná byla opravdu s těma klukama... jenže to v téhle situaci nemuselo být vítězství.

Ne ve městě, které bylo prolezlé policajtama. Ti si nezletilé, sedmnáctileté, nacamrané dívky určitě všimnou. Navíc ve společnosti dvou cizinců. Určitě nacamraných ještě víc.

Ne ve městě, kde řeší největší průser za několik desítek let.

Průser, za který možná můžu já.

„Možná šli ještě někam popít, tak je asi s nimi,“ houkl Ilja ze záchodu, kde vypouštěl přebytečnou vodu. „Bude v cajku.“

Přesně tak. Co jiného by se mohlo stát?

„Jak můžeš bejt tak klidnej?“ vyštěkl jsem na něj. Dost hnusně. Ale taky jsem se dost hnusně cítil. „Jak můžeš po tom, co loni...“

Nedořekl jsem to. Ilja mě zpražil pohledem, jak nechtěl nahlas vyslovit to, co bylo zjevné. Tehdy přišel o přítelkyni. Ne moc hezkým způsobem.

A i když to vypadalo, že se přes to přenesl, vyslovit tu věc nahlas by znamenalo pustit do světa nepřátelské duchy.

„Podruhé se nic takového nestane,“ prohlásil s absolutní jistotou. Jeho svět prostě nepřipouštěl jiné řešení.

Kéž bych tomu věřil i já.

Z pozdní snídaně jsem nedokázal pozřít ani sousto. Když jsem dopil kafe, nechal jsem rohlík rohlíkem.

Musel jsem něco udělat.

Volat policii? To nemělo smysl. Řekli by mi to samé co Ilja. A kdyby ne, začali by plašit. Hledali by po kamarádech, okamžitě by se ozvali bejvalce.

To by byl teprve průser.

Po několika letech jsem měl konečně možnost strávit nějaký čas s dcerou. A rovnou nahlásím únos? To už by výbuch atomovky způsobil menší škodu.

Navíc, kdyby skutečně někde seděla s klukama, ublížilo by to ze všeho nejvíc Anežce a nikomu jinému. Bejvalka by se na ní vyřádila takovým způsobem, že bych si za takový planý poplach zasloužil místo před popravčí četou. Nejspíš bych klukům ty pušky i vyčistil a nabil, aby se jim střílelo líp.

Bylo to jenom na mně.

Proč se mi musela ztratit zrovna v tu samou noc, kdy shořel nejstarší a nejvzácnější kostel v celém rožnovském skanzenu?

Rožnov pod Radhoštěm před pár dny

Kdysi jsem slyšel, že na jaře se odehraje nejvíc sebevražd. Televizní psychiatr, jehož jedinou odborností byl nejspíš fakt, že se neroztřásl z kamery, tehdy vysvětloval, že je to důsledek nešťastných jarních lásek.

Všechno kvete, zvířátka se páří, lidi se líbají pod rozkvetlými třešněmi, všem na odiv, a kdo nemá koho líbat ani s kým se pářit, toho trápí splín a snadno propadne trudomyslnosti.

Ale to určitě nebyl případ ředitele Jakoubka. „Měl rodinu, ženu a jedenáctiletou dceru,“ psali v novinách. Spíš než zhrzená láska v tom hrála roli politika – protože Jakoubek, jak zmínili ve zprávách, byl členem městské rady. Anebo ještě větší politika, protože podle novin se kamarádlil s ministry, chodil na jejich mejdany a s některými si tykal – a zároveň nebyl tak velký kámoš, aby ho do nejvyšších pater politiky vytáhli.

Takoví jsou ideálními obětními beránky...

Jeho smrt se přetřásala už víc než týden a určitě to jen tak neskončí. V tomhle městě na konci světa se totiž nic jiného nedělo. A zvláště takhle na jaře, mimo turistickou sezonu.

A nevymyslím si ani s tím koncem světa. Železniční koleje odsud totiž dál nepokračují. Vlak přijede na nádraží a šmitec. Fíra musí přesehnout a stejnou cestou se zase vrátit. Když tuhle trať před více než sto lety stavěli, byla napojená na Severní dráhu císaře Ferdinanda. Inženýři plánovali pokračovat dál na východ, ale mocný Radhošť řekl ne. Už tehdy měl nejspíš víc rozumu než lidé...

Vybudovat tunel se ukázalo moc nákladné, do kopce by to žádná mašina neutáhla, a tak koleje zůstaly slepé. Kdo sem přijel, nemohl pokračovat dál, mohl se jen vracet.

Jenže já se vracet nechtěl. Pokaždé, když jsem se ohlédl, viděl jsem jenom to, co se mi nepovedlo. Možná bych měl být větší optimista.

Proto jsem se snažil neohlížet a užíval si, že tady a teď, bez minulosti i bez budoucnosti, mi bylo dobře – a to i s duchem oběšeného Jakoubka.

„Nebudeš jeho smrt vyšetřovat, že ne?“ zeptal se mě hned první večer Ilja, když k nám tahle novina prosákla.

S Iljou Píseckým jsme se poznali před nějakou dobou. Tehdy jsem si myslel, že jsem už starej na to, abych si našel nové kamarády. Ale život si vždycky připraví nějaké překvapení.

Ilja připomínal trochu ruského bohatýra, trochu hipíka a trochu indického mnicha. Měl dlouhé světlé vlasy s několika dredy a krátký plnovous. Nosil volnou lněnou košili a široké kalhoty. Možná obojí z nějaké přírodní látky, možná někde ulovil ovce a sám si utkal plátno a možná jen chodil do hipsterských obchodů, kde tohle oblečení prodávali s dost zajímavým „příběhem“, aby si oprávnili tak vysoké částky.

Každopádně Ilja držel styl.

Kromě toho to byl jeden z nejhodnějších lidí, jaké jsem znal. I přesto, že jeho minulost byla taky dost zdrásaná. Šťastně se zamiloval – a bylo to taky na jaře – jenže jistý člověk rozhodl, že mu tu lásku nepřije, a jeho milou zabil.

Stalo se to dávno a daleko a ve světě, který už neexistoval. I když to ve skutečnosti bylo před pouhým rokem.

„Nebudu,“ slíbil jsem. Svědkem mi byla siréna hasičské cisterny, co projela o blok dál.

Kromě toho, že tady končil vlak, tu měli krásný kamenný kostel s křížovou cestou, lázeňské altány s působivou historií, hromadu cukráren, starou knihovnu, malý pivovar a skanzen. Valašské muzeum v přírodě.

Důvod, proč jsme sem přijeli i my s Iljou.

Šéf nás ubytoval v nejlevnějším hotelu, co našel. „Kluci, je to blízko, fakt blízko,“ říkal. Až na to, že v Rožnově bylo fakt blízko úplně všechno, jak to bylo malé městečko.

Teprve když jsme šli poprvé do pokoje, pochopili jsme, proč je to tak levné. Zatímco celé město podle všeho vstupovalo do nového tisíciletí – důkazem byl třeba zbrusu nový automat na frgály přímo před hotelem –, tady se čas zastavil někdy krátce po revoluci. Restaurace slibovala jako specialitu šéfkuchaře kuřecí prsa s broskví, to celé pod jménem „prsa paní domácí“, chodba před pokoji vypadala jako slovanská verze hotelu Overlook z Kingova Osvícení a pokoj samotný vzbuzoval otázky, jestli máme dost odvahy, abychom se koukli pod postel, protože tam taky dost možná mohla žít obří kolonie švábů.

„Odvážíme se dát si tady večer?“ zeptal se po chvíli Ilja.

„A vařej?“

Nevařili.

„Dneska nám tu dělali elektřinu, takže kuchař nemohl nic přichystat. Až zítra,“ odpálkoval nás mile, ale rázně výčepák.

„A kde jinde bychom se mohli najíst?“

„Noooo,“ posílat hosty někam jinam se mu nechtělo, ale mohl si za to sám. „Zkuste to v hotelu, když půjdete k náměstí. Tam by snad ještě mohli mít otevřenou kuchyni... A zatím si něco dáte? Pivo?“

Měl na povel dvě místnosti – restauraci a pivnici. A na obě tu byl sám. Ale moc práce neměl, protože s Iljou jsme tu byli jediní hosté. Kdybychom se pohádali, on mohl sedět sám v pivnici a já sám v restauraci. Ale nebyli jsme kokoti, a tak jsme si sedli i k jednomu stolu.

Obložení z falešného kamene, pult designovaný v nejlepší tradici podnikatelského baroka devadesátých let, stoly z lakovaného dřeva, které ztrácelo pod vrstvami chemie a barev svůj charakter. Hlasitá hudba z rádia, kulečník a na oknech nápisy slibující televizi, klimatizaci, místní speciality a vlastně všechno, co se slíbit dá.

„Takhle vypadaly hospody v době, kdy jsem byl mladý,“ řekl jsem.

„V minulém století?“

„V minulém tisíciletí,“ odpálil jsem ho.

„Nepodceňuj se pořád tak moc. Tak starej nejsi...“

„Všechno před rokem dva tisíce je nejenom minulé století, ale i minulé tisíciletí. To tě ve škole neučili?“

Způsob, jakým se na mě podíval, se dal vyložit dvěma způsoby. Že jsem extrémně trapnej anebo že jsem až moc vtipnej.

Rozhodl jsem se, že budu radši ten vtipný.

V Praze už tenhle typ hospod vymizel dávno. Na venkově pořád přežívaly. Zvlášť v malých městech patřily k těm, které místní lidi považovali za hogo fogo. Bejvalka, dokud jsme spolu ještě žili, měla příbuzné rozesté po celých Čechách. Všechny svatební oslavy, pohřební hostiny, narozeniny babiček a svátky dědečků – a že jich kurva měla tolik, že jsem to ani nedopočítal – se slavily právě v takových místech.

Papundeklový luxus dokázal přehlušit většinou mizernou obsluhu. Poznal jsem tehdy, že čím líněji se číšník pohyboval, tím líp byl oblečený. Bacha na chlapíky v černých kalhotách, bílé košile, černé vestičky a hlavně černých páskovaných sandálech.

Tohle umělé pozlátko vyvážilo kuchyni založenou na fritování a prolévání omastkem a pořádné porci soli, zvětralé pivo a fakt, že čas se v takových podnicích zastavil. Ale možná právě to byl důvod, proč všichni důchodci taková místa milovali. Kdo by se nechtěl alespoň na chvíli vrátit do minulosti, kdy tráva byla zelenější, jídlo lepší a problémy s prostatou, parkinsonem a sklerózou jen námětem hloupých černých komedií?

Aspoň něco se v tom jejich zkaženém světě neměnilo.

„Ale proč je tu tak prázdný?“ zeptal se Ilja.

Odpověď jsem neznal. A trochu jsem se bál zeptat.

„Možná všichni truchlí za oběšeného pana ředitele doma.“

Nejspíš však i Rožnov patřil k místům, kde se žije jenom v sezoně a zbytek roku jde o kulisu z postapokalyptického hororu, v němž zmizeli všichni lidé.

Přesto mě překvapilo, jak čisté a uklizené město je. Dokonce když jsme se pak vraceli jednou zadní uličkou mimo hlavní turistickou tepnu, se služebním parkovištěm a vraty do skladu několika obchodů, ani tady jsme nenašli obligátní odpadky, kopřivy nebo počmárané zdi.

K večeři jsme si koupili rohlíky a šunku v jednom z blízkých obchůdků, kde jako zázrakem ještě nebyl žádný Vietnamec, ale stará babča. I v tomhle Rožnov pod Radhoštěm překvapil.

Otázku toho, proč je v naší hotelové restauraci tak prázdný, jsme si nechali na někdy příště, protože na plnou sklenici jsme čekat nemuseli, a jak říkají ajťáci – pokud to funguje, neopravuj to.